

Panie Marszałku,

Wysoka Izbo!

Przed nami prawdopodobnie najtrudniejsze i najbardziej odpowiedzialne zadanie legislacyjne tej kadencji. Pamiętając o wyzwaniach stojących przed rządem, przedstawiam Wysokiej Izbie projekt *ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw*. Projekt podnosi i zrównuje wiek emerytalny kobiet i mężczyzn oraz dostosowuje obecne przepisy do dłuższej aktywności zawodowej Polaków.

Wysoka Izbo!

Jesteśmy nie tylko świadkami i uczestnikami stałego procesu zmian. **Spoczywa na nas również przywilej, obowiązek oraz odpowiedzialność za ich kształtowanie.**

Demografia jest nieubłagana. Zachodzące przeobrażenia wymuszają konieczność podjęcia reakcji i wprowadzenia rozwiązań dostosowujących system emerytalny do struktury demograficznej. Przed nami trudne zadanie, budzące obawy, ale konieczne.

Wydłużenie wieku emerytalnego jest decyzją trudną. Tu nie ma wygranych i przegranych – wszyscy musimy się z nią zmierzyć. Brak szybkiej i zdecydowanej reakcji na **zmiany**, odwlekanie wprowadzenia skutecznych rozwiązań będzie skutkować nawarstwianiem się problemów. Grozi poważnym kryzysem systemu emerytalnego, który odczują **wszyscy Polacy.**

Powiązanie wieku emerytalnego z długością trwania życia jest niezbędną odpowiedzią na zachodzące przekształcenia demograficzne. Jest to również realizacja najważniejszej zmiany, zapowiedzianej w exposé Premiera z 18 listopada 2011 r.

Obawy i emocje towarzyszące dyskusji wokół zrównania i wydłużenia wieku emerytalnego należy zestawić z **faktami**, na których się teraz skoncentrujemy.

Fakt pierwszy - znacząco wzrasta dysproporcja między liczbą osób w wieku produkcyjnym oraz emerytalnym:

- Niewątpliwym osiągnięciem cywilizacyjnym Polski jest **wydłużająca się długość życia**. Tylko w ciągu ostatnich 20 lat dalsza długość życia osób w wieku 65-ciu lat wzrosła o **2,7** roku dla mężczyzn i o **3,3** roku dla kobiet, do odpowiednio 80,1 i 84,5 roku. **Żyjemy coraz dłużej i stan zdrowia ulega poprawie**. Zgodnie z danymi Eurostatu z 2009 r. po ukończeniu 65-tego roku życia Polak mógł oczekiwać 6,8 roku życia w dobrym zdrowiu, a Polka w tym samym wieku 7,2 roku życia.

Fakt ten niesie ze sobą **zasadnicze** skutki dla systemu emerytalnego. Uwzględnivszy **stały** trend rosnącej długości życia, przy utrzymaniu obecnego wieku uprawniającego do przejścia na emeryturę, kolejne roczniki otrzymywałyby **relatywnie niższą emeryturę**, niż osoby starsze z porównywalnym stażem pracy i zarobkami osiąganymi w trakcie aktywności zawodowej.

- **Maleje liczba narodzin i osób wchodzących na rynek pracy**. Obecnie w Polsce mamy 600-set tysięcy 25-latków, podczas gdy tylko około 400-stu tysięcy pięcioletków. GUS prognozuje, że w 2035 r. **już co czwarty** Polak osiągnie wiek emerytalny, a liczba ludności w wieku produkcyjnym **zmniejszy się**. **Według prognoz relacja liczby osób w wieku poprodukcyjnym** (wg dzisiejszych definicji są to osoby w wieku 60-ciu lat dla kobiet, 65-ciu lat dla mężczyzn) **do liczby osób w wieku produkcyjnym będzie rosła**. Ta relacja to tzw. współczynnik obciążenia demograficznego.

Proszę zwrócić uwagę na tę wymowną analizę: w 2007 r. na 1000 osób w wieku produkcyjnym przypadało średnio 248 osób w wieku poprodukcyjnym. Zgodnie z prognozą demograficzną w 2035-tym roku liczba ta wyniesie 464 osoby, a w 2060 r. aż 772 osoby.

Jeżeli zatem więcej osób, przez dłuższy okres ma pobierać emerytury, to **niezbędne** jest wydłużenie okresu aktywności zawodowej Polaków, aby wysokość emerytur mogła być zbliżona do świadczeń wypłacanych w chwili obecnej. **Ważne jest, by efektywny wiek emerytalny rósł i był adekwatny do postępujących zmian**. Taki jest też cel proponowanej reformy.

- Dłuższą część życia spędzamy ucząc się i na emeryturze, a coraz krótszą część pracujemy. Okres edukacji wydłuża się - przeciętny 25-cioolatek w 1990 roku spędził 8,4 roku ucząc się, podczas gdy w 2010 było to już 10 lat. Polacy coraz krócej pracują na każdy rok swojej emerytury.

Dysproporcja pomiędzy liczbą osób w wieku produkcyjnym i emerytalnym wzrasta ponieważ mamy mniej dzieci, dłużej się uczymy oraz dłużej żyjemy. Z tymi problemami musi zmierzyć się system emerytalny.

Fakt drugi – trendy demograficzne wpłyną będą na spadek liczby osób aktywnych zawodowo, co będzie negatywnie oddziaływać na podaż pracy.

- Polska ma obecnie jedno z najmłodszych społeczeństw Europy, z najmniejszą liczbą imigrantów. Zgodnie z prognozami Głównego Urzędu Statystycznego, w roku 2035 liczba Polaków spadnie jednak do 35,9 mln, a **liczba ludności w wieku poprodukcyjnym przekroczy 9,6 mln** czyli wzroście o 3,5 mln w porównaniu z rokiem 2007).
- **Przeciwnie tendencje będzie można zaobserwować w populacji osób w wieku produkcyjnym** (są to zgodnie z dzisiejszymi definicjami osoby w wieku od 18-stu do 59-ciu lat w przypadku kobiet i 64-ech lat w przypadku mężczyzn) oraz w populacji dzieci i młodzieży w wieku do 17-stu lat. GUS prognozuje, że w roku 2035 ludność w wieku produkcyjnym **zmniejszy się** o 3,7 mln (w porównaniu z 2007 r.) i wyniesie 20,7 mln osób. Natomiast liczebność dzieci i młodzieży w wieku do 17-stu lat spadnie w 2035-tym roku o 1,9 mln i wyniesie 5,6 mln.
- Musimy również pamiętać o tym, że **wydatki na emerytury**, zarówno obecnie jak i w przyszłości, **będą finansowane ze składek młodszych pokoleń**. Z tego punktu widzenia, przy zarządzaniu systemem emerytalnym ważne jest monitorowanie wskaźnika obciążenia demograficznego. **Negatywne oczekiwania co do kształtowania się współczynnika obciążenia demograficznego nie zmienią się, ponieważ w Polsce zmniejszył się współczynnik dzietności**. O ile można poprzez politykę prorodzinną starać się wpłynąć na podwyższenie tego wskaźnika, to i tak **nawet sukcesy na tym polu nie wystarczą do zatrzymania postępującego zjawiska starzenia się ludności Polski. Efekty na rynku pracy nastąpią w perspektywie 20, 25 lat.**

Skoro zatem nie można szybko zmienić sytuacji demograficznej oraz wpływać na zmianę wzorców kulturowo – społecznych rodziny, naszym zadaniem jest dostosowanie systemów emerytalnych do kształtujących się trendów.

Fakt trzeci - celem systemu emerytalnego jest zapewnienie dochodów osobom, które nie są już zdolne, z racji osiągniętego wieku, do utrzymania się z pracy zarobkowej.

- Jednym z podstawowych założeń przeprowadzonej w 1999 r. reformy systemu emerytalnego było przywrócenie systemowi charakteru ubezpieczeniowego. Emerytura powinna być świadczeniem przyznawanym w momencie osiągnięcia wieku uniemożliwiającego utrzymanie się z dochodów z własnej pracy.
- Respektowanie zasady równego traktowania ubezpieczonych płacących jednakową składkę na ubezpieczenie emerytalne (takie samo świadczenie za taką samą składkę) wymusiło dalsze ujednolicanie warunków nabywania uprawnień emerytalnych.
Rozpoczęto niezbędny proces porządkowania systemu emerytalnego.
- Jeszcze do niedawna, mimo obowiązującego w Polsce wieku emerytalnego wynoszącego 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn, wiele grup społeczno-zawodowych miało prawo do emerytury na co najmniej pięć lat przed osiągnięciem tego wieku. Zgodnie z obowiązującymi do końca 2008 r. zasadami, możliwość wcześniejszego przechodzenia na emeryturę miały również osoby, dla których wcześniejszy wiek emerytalny **nie znajdował uzasadnienia w warunkach pracy. Rząd poprzedniej kadencji wprowadził w 2009 r. emerytury pomostowe, porządkując w ten sposób prawo do przechodzenia na wcześniejszą emeryturę i wiążąc je ściśle z charakterem i warunkami wykonywanej pracy.** W rezultacie, o ile jeszcze w 2004 r. średni wiek osoby przechodzącej na emeryturę wynosił 56,8 lat, to w 2010 r. już 59,6 lat.

Konieczność równoczesnego utrzymywania **starego i nowego systemu emerytalnego** powoduje pogłębienie się dysproporcji wpłat i wypłat. Jeśli nie wprowadzimy reformy, deficyt systemu emerytalnego w najtrudniejszych dla ubezpieczeń społecznych latach będzie znacząco większy. Światowy kryzys pokazuje, jak kosztowne i bolesne dla obywateli może być finansowanie deficytu pożyczkami. Dłuższa aktywność zawodowa oraz zrównanie wieku

emerytalnego kobiet i mężczyzn są wśród najważniejszych rekomendacji Komisji Europejskiej w tzw. białej księdze emerytur, opublikowanej 16-tego lutego br.

Dziś proponujemy wprowadzenie stopniowej zmiany, przynoszącej długotrwały efekt. Odwlekanie decyzji będzie jak niepodjęcie terapii – oczekiwaniem na cud. Spoczywająca na nas odpowiedzialność za Polskę zobowiązuje do odważnych decyzji dziś, które będą procentować w przyszłości.

Możemy oczywiście nic nie zrobić i pozostać przy aktualnym – pożądanym przez wielu - status quo. Musimy jednak znać konsekwencje braku reakcji!

Brak reformy oznacza:

- niskie emerytury dla przyszłych pokoleń,
- niższy wzrost gospodarczy spowodowany ubytkiem osób w wieku produkcyjnym oraz
- wysoki deficyt systemu emerytalnego, ograniczający wydatki na rozwój.

Proponowane alternatywy niosą za sobą duże koszty społeczne oraz finansowe. **Dlatego tak kluczowe jest podjęcie decyzji dotyczącej zrównania i podniesienia wieku emerytalnego już teraz. Efektem działań będą wyższe emerytury oraz stabilny rozwój gospodarczy.**

Przedkładana dziś propozycja rządu, powstała w wyniku wypracowanego kompromisu w koalicji PO-PSL. Jest wyrazem świadomości koniecznych reform oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo finansowe obywateli i gospodarki.

Projekt ustawy powstał w wyniku zakrojonych na szeroką skalę konsultacji. Ponieważ dotyczy wszystkich Polaków, zwyczajowy zakres konsultacji społecznych został znacznie rozszerzony. Zgodnie z przyjętymi zasadami projekt został opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz na stronach internetowych Rządowego Centrum Legislacyjnego. Projekt aktu prawnego przesłano do zaopiniowania przez szerokie grono partnerów społecznych, w tym przez związki zawodowe, organizacje pracodawców, organizacje kobiet, organizacje oraz związki zawodowe rolników. W ramach prowadzonego dialogu społecznego dokument był przedmiotem konsultacji w Trójstronnej Komisji do spraw Społeczno – Gospodarczych, na Posiedzeniu Plenarnym, Prezydium i w zespole problemowym do spraw ubezpieczeń społecznych. Zbieraniu opinii i odpowiadaniu na pytania, związane z przyszłymi emeryturami, służyła i służy także

kampania informacyjna. Dyżurujący przy telefonach specjaliści z Ministerstwa Pracy, MSW i ZUS odpowiadali codziennie na kilkaset pytań, podobna liczba zapytań trafiała do rządu przy pomocy Internetu.

Wypracowany w wyniku konsultacji projekt ustawy, gwarantuje, że zmiany w wieku emerytalnym będą stopniowe i w niewielkim zakresie będą dotyczyć ludzi tuż przed emeryturą. Zrównanie wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn na poziomie 67 lat nastąpi **dopiero** w 2040 r. Rozłożenie zmian na lata pozostawia więc czas na dostosowanie rynku pracy, zarówno po stronie pracowników, jak i pracodawców.

Na wstępie określiłem tę reformę jako niezbędną. Jest jeszcze drugie określenie, które opisuje jej charakter i ukazuje sposób powstawania. Jest **to reforma kompromisu**.

W prezentowanym projekcie najważniejszą propozycją jest stopniowe podwyższanie i zrównanie wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn do 67 lat. Podnosząc wiek emerytalny od 1 stycznia 2013 r. poziom ten zostałby osiągnięty przez mężczyzn w 2020 r., a przez kobiety w 2040 r. Nowe regulacje objęłyby kobiety urodzone po 31 grudnia 1952 r. oraz mężczyzn urodzonych po 31 grudnia 1947r. Podwyższenie i zrównanie wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn nastąpiłoby we wszystkich systemach emerytalnych, w których obecnie prawo do przejścia na emeryturę lub w stan spoczynku przysługuje po osiągnięciu wieku 60 lat przez kobietę i 65 lat przez mężczyznę. Nowe regulacje w tym zakresie, wprowadzone projektowaną ustawą do ustawy o emeryturach i rentach z FUS dotyczyłyby również systemu ubezpieczenia społecznego rolników oraz przechodzenia w stan spoczynku przez prokuratorów i sędziów, z pewnymi zastrzeżeniami.

W projekcie proponuje się, **aby rolnicy mogli nadal** - przez określony czas - korzystać z uprawnienia przejścia na wcześniejszą emeryturę. Zgodnie z obecnym stanem prawnym, rolnik, który nie osiągnął powszechnego wieku emerytalnego, ma prawo do emerytury po osiągnięciu 55-ciu lat życia w przypadku kobiet i 60-ciu lat życia w przypadku mężczyzn, jeżeli podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 30-stu lat i zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. W projekcie proponuje się, aby z tego uprawnienia mogli skorzystać ci rolnicy, którzy wymagane warunki spełnią do dnia 31 grudnia 2017-tego roku. Projekt wprowadza zatem **5-cio letni okres przejściowy** umożliwiający skorzystanie z wcześniejszej emerytury dla rolników.

Podobnie, zgodnie z obecnym stanem prawnym, **sędzia i prokurator** przechodzi na swój wniosek w stan spoczynku, z zachowaniem prawa do uposażenia, po ukończeniu 55-ciu lat przez kobietę, jeżeli przepracowała na stanowisku sędziego lub prokuratora nie mniej niż 25 lat, a 60 lat przez mężczyznę, jeżeli przepracował na stanowisku sędziego lub prokuratora nie mniej niż 30 lat. W projekcie proponuje się, aby z prawa do przejścia w stan spoczynku po osiągnięciu wyżej wymienionego wieku mogły skorzystać te osoby, które wymagane warunki spełnią do dnia 31-ego grudnia 2017-ego roku. Zatem analogicznie jak w przypadku rolników - proponuje się 5-letni okres przejściowy.

W związku ze zrównaniem wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn powinien być zrównany również okres składkowy i nieskładkowy, który warunkuje prawo do podwyższenia świadczenia do kwoty minimalnej emerytury. Dlatego proponuje się stopniowe wydłużenie z 20-stu do 25-ciu lat okresu składkowego i nieskładkowego, uprawniającego kobiety do emerytury w minimalnej wysokości. Wydłużając ten staż od 1 stycznia 2014-tego roku o rok co dwa lata, docelowy staż na poziomie 25-ciu lat, uprawniający kobiety do wypłaty emerytury minimalnej, zostałby osiągnięty po 31-wszym grudnia 2021-ego roku.

Projekt zakłada także wydłużenie okresu, do którego dolicza się **lata hipotetyczne** przy obliczaniu wysokości renty z tytułu niezdolności do pracy. Przy obliczaniu renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, dolicza się po 0,7 % podstawy wymiaru renty za każdy rok okresu brakującego do pełnych 25 lat okresów składkowych oraz nieskładkowych, przypadających od dnia zgłoszenia wniosku o rentę do dnia, w którym rencista osiągnąłby wiek emerytalny określony dla kobiet.

Bez zmian pozostałby wiek uprawniający do świadczeń o charakterze wygasającym, tj. do emerytur pomostowych i świadczeń kompensacyjnych nauczycieli. **Nie ulegną zmianie również warunki nabywania prawa do świadczeń przedemerytalnych.** Konsekwencją zmiany powszechnego wieku emerytalnego byłoby natomiast wydłużenie okresu wypłaty tego rodzaju świadczeń, w tym również przyznanych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy.

Z przeprowadzonych na dużą skalę konsultacji społecznych wynika, że proponowana zmiana wzbudza obawy, szczególnie wśród osób, którym obecnie brakuje kilku lat do uzyskania prawa do emerytury. Największe obawy mają kobiety, które obok pracy zawodowej

wspomagają rodzinę w opiece nad wnukami lub rodzicami. Między innymi dla nich jednym z nowych rozwiązań jest możliwość **wypłaty emerytury częściowej**.

Emerytura częściowa przysługiwałaby pod warunkiem posiadania określonego, wymaganego stażu ubezpieczeniowego. Do jego określenia byłby brany pod uwagę zarówno okres składkowy - obejmujący m.in. okres ubezpieczenia, czyli np. zatrudnienie na podstawie umowy o pracę, czy też okres pobierania zasiłku macierzyńskiego. Do tego stażu wliczany byłby również okres nieskładkowy, obejmujący m.in. okres pobierania zasiłku chorobowego lub opiekuńczego. Prawo do emerytury częściowej mieliby:

- kobieta - w wieku co najmniej 62-óch lat, posiadająca minimum 35-letni staż ubezpieczeniowy;
- mężczyzna - w wieku co najmniej 65-ciu lat, przy minimum 40-letnim stażu ubezpieczeniowym.

Wysokość emerytury częściowej wynosiłaby 50% kwoty emerytury na dzień ustalenia prawa do emerytury częściowej. Wypłata świadczenia następowalaby **bez konieczności rozwiązania stosunku pracy** i byłaby wypłacana bez względu na wysokość osiąganych dochodów z pracy. Na wniosek ubezpieczonego, po osiągnięciu wieku emerytalnego oraz po ustaniu stosunku pracy, ustalana byłaby docelowa wysokość emerytury, która byłaby zmniejszona o wypłacone kwoty emerytury częściowej. Jednocześnie kapitał służący do obliczenia docelowej emerytury z FUS byłby waloryzowany przez cały okres wypłaty emerytury częściowej.

W projekcie zawarto również propozycję zmiany regulacji dotyczących **finansowania prewencji wypadkowej**, która została zgłoszona w ramach konsultacji projektu ustawy. Propozycja ta polega na podwyższeniu wydatków na prewencję wypadkową co zwiększy efektywność podejmowanych działań.

W projekcie ustawy uwzględniono też postulat, zgłoszony w ramach konsultacji, dotyczący umożliwienia **dobrowolnego opłacania składek** na ubezpieczenia emerytalne i rentowe wszystkim osobom, które nie spełniają warunków do objęcia tymi ubezpieczeniami obowiązkowo.

Projektowana ustawa zawiera rozwiązanie, które rozwiewa ewentualne wątpliwości co do czasu trwania szczególnej ochrony stosunku pracy niektórych pracowników w wieku przedemerytalnym – w związku z wydłużeniem wieku emerytalnego. Chodzi tu o kobiety urodzone w okresie od 1953-ego do 1956-ego roku oraz mężczyzn urodzonych w okresie od 1948-ego do 1951-ego roku, którzy w dniu wejścia w życie ustawy będą już objęci ochroną z art. 39-ego Kodeksu pracy lub mogliby być taką ochroną objęci. **Proponuje się wyraźne przesądzenie**, iż ochrona ta będzie trwać do czasu osiągnięcia nowego, wydłużonego wieku emerytalnego.

Zmiany proponowane w projekcie ustawy, **będą miały wpływ na sytuację społeczną i gospodarczą, dlatego konieczne będzie dokonywanie przeglądów funkcjonowania systemu** emerytalnego po wejściu w życie ustawy i przedkładanie Sejmowi RP informacji o skutkach obowiązywania nowych regulacji. Zgodnie z projektem ustawy będzie to następować nie rzadziej niż co 4 lata. Pierwszy przegląd funkcjonowania systemu emerytalnego po wejściu w życie projektowanej ustawy **powinien nastąpić w 2016-tym roku.**

Wysoka Izbo!

Chciałbym podkreślić, że rząd nie działa tylko reaktywnie, ale i aktywnie, mając na celu wpływanie na niekorzystne tendencje demograficzne.

Dlatego też w osobnej ustawie zostaną dodatkowo zaproponowane następujące rozwiązania wspierające rodzicielstwo:

- w przypadku prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą wprowadzi się możliwość zawieszenia tej działalności do 3-ech lat na okres wychowywania każdego dziecka. W tym czasie budżet państwa będzie opłacać składki na ubezpieczenie społeczne do ZUS, od podstawy 60% przeciętnego wynagrodzenia, na analogicznych warunkach, jak u osób zatrudnionych;
- w przypadku ubezpieczenia w KRUS – przez okres 3-ech lat na każde dziecko - budżet państwa opłaci składki na ubezpieczenie społeczne rolników do KRUS, na analogicznych warunkach jak u osób zatrudnionych.

W przypadku pozostałych osób nieubezpieczonych - na ich wniosek, budżet państwa opłaci - przez okres 3 lat na każde dziecko składki na ubezpieczenie społeczne od podstawy 75-ciu % płacy minimalnej, zgodnie z wyborem wnioskodawcy do ZUS albo do KRUS.

Często w emocjonalnej dyskusji, jaka wiązała się z kwestią wprowadzenia reformy, umykały uwadze informacje dotyczące korzyści, jakie przyniesie ona Polakom. Rozpatrując kwestie globalne i gospodarcze skupmy się na faktach, które bezpośrednio będą dotyczyć każdego obywatela kraju.

Dla kolejnych przechodzących na emeryturę roczników dłuższa aktywność zawodowa oznaczać będzie relatywnie wyższe świadczenia! Na ich wysokość bowiem wpływa w szczególności wyrażony stażem pracy i opłaconymi składkami wkład ubezpieczonego do systemu.

W przypadku osób zarabiających na przeciętnym poziomie, i których staż pracy wzrósłby z 40-stu do 47-miu lat - w przypadku kobiet, oraz z 45-ciu do 47-miu lat - w przypadku mężczyzn, emerytura wzrosłaby: dla kobiety o ponad **70%** oraz dla mężczyzny o ok. **20%**. Aby ten sam efekt uzyskać przy utrzymaniu obecnego wieku emerytalnego, wydatki na emerytury musiałyby wzrosnąć o około 45%.

Pragnę zaznaczyć, że z punktu widzenia rozwoju rynkowego najważniejszym efektem podniesienia wieku emerytalnego będzie powstrzymanie spadku zatrudnienia, a w konsekwencji wzmocnienie czynników sprzyjających wzrostowi PKB.

Wydłużenie wieku emerytalnego to proces, który będzie mieć znaczące konsekwencje na wielu płaszczyznach dotyczących życia społecznego, w tym: zdrowia, prawa, szczególnie prawa pracy, funkcjonowania instytucji publicznych oraz firm (jak również różnego typu organizacji pozarządowych działających na styku zatrudnienia, opieki społecznej czy wsparcia osób starszych). Dlatego też niezbędne będzie prowadzenie działań aktywizujących zawodowo i społecznie osoby w wieku dojrzałym.

W związku ze zmianą wieku emerytalnego modyfikacji ulegnie rządowy program "Solidarność pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+", który zawiera pakiet działań rządowych zmierzających do zwiększenia zatrudnienia osób powyżej 50-tego roku życia. **Dla osób w wieku 60+ będzie przygotowany oddzielny**

program działań prozatrudnieniowych, podejmowanych w celu zachęcenia do pracy pracowników powyżej 60-tego roku życia i umożliwienia im pozostania na rynku oraz wspierania równości płci na rynku pracy.

Chciałbym zwrócić Państwa uwagę na fakt, że rok 2012-sty został - decyzją Rady i Parlamentu Europejskiego - ustanowiony Europejskim Rokiem Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej. W związku z tym kwestie dłuższej aktywności osób starszych na rynku pracy są jednym z głównych tematów prowadzonej obecnie debaty publicznej. W czasie wydarzeń zaplanowanych w Polsce na 2012 r. przewiduje się dyskusję dotyczącą zabezpieczenia społecznego, rynku pracy i aktywności społecznej obywateli, wśród wielu zainteresowanych stron (pracodawców, pracowników, podmiotów administracji państwowej oraz organizacji działających w obszarze aktywności osób starszych). Podejmowane przez rząd działania wpisują się w zalecenia Unii Europejskiej.

Upowszechnianie tych działań może stanowić znaczący wkład na rzecz akceptacji zrównania i wydłużenia wieku emerytalnego. Warto także promować utrzymywanie w zatrudnieniu starszych pracowników, poprzez wskazywanie korzyści dla pracodawców płynących z przekazywania ich wiedzy i doświadczenia kolejnym pokoleniom oraz budowania wizerunku firmy na rynku, jako zapewniającej stabilne zatrudnienie.

Panie Marszałku,

Wysoka Izbo!

Podsumowując chciałbym przypomnieć kilka najważniejszych faktów, które powinni mieć Państwo w świadomości, decydując o przyszłości obywateli! **Zmian demograficznych nie da się zatrzymać. Mając ich świadomość mamy prawo oraz obowiązek, dla dobra Polski, wyjść im naprzeciw,** dostosować polskie ustawodawstwo do nieustających zmian, zabezpieczając **przyszłość** Polaków.

Kraje europejskie sukcesywnie podnoszą wiek emerytalny. Jedne robią to wyprzedzająco i stopniowo. Inne pod przymusem, gwałtownie i dużym kosztem społecznym. **Polska**

decyduje dziś, do której grupy chce należeć. Zrównanie i podniesienie wieku emerytalnego jest **nieuchronne** ze względu na dłuższe życie i mniejszą liczbę urodzeń. Musimy teraz podjąć decyzję **o ewolucyjnym charakterze**, która pozwoli uniknąć rewolucyjnych zmian w przyszłości. Właśnie **teraz** musimy przeprowadzić niezbędne reformy.

Dłuższa praca pozwoli Polakom zgromadzić więcej kapitału emerytalnego. Tym samym zapewni im wyższe świadczenia. Wobec aktualnych dysproporcji w wysokości emerytur jest to fakt o szczególnym znaczeniu dla kobiet. Jednocześnie ewolucyjna droga zmian - stopniowego podwyższania wieku emerytalnego pozwoli ograniczyć negatywny wpływ procesu starzenia ludności na podaż pracy.

Uchwalenie reformy **wzmocni finansową wiarygodność Polski**, co przełoży się na niższy koszt kapitału i szybszą redukcję zadłużenia. Proponowane zmiany mają pełne uzasadnienie zarówno w utrzymaniu równowagi między stabilnością finansową systemu, a adekwatnością świadczeń, jak również w kontekście społecznym oraz zachodzących zmian demograficznych.

Jedyną stałą rzeczą jest zmiana. Dziś w Państwa rękach jest możliwość nadania jej właściwego kierunku oraz kształtu i podjęcia odważnej decyzji, mającej bezpośredni wpływ na przyszłość Polski oraz jej obywateli. Dlatego proszę Wysoką Izbę o skierowanie do dalszych prac projektu *ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw*.